

A 'Play' in Four Rambams

How Distant Locales can Train us for Growth both Home & Away

1. רמב"ם הל' יסודי התורה פרק ב

א האל הנכבד והנורא הזה מצוה לאהבו וליראה אותו שנאמר **ואהבת את ה' אלהיך** ונאמר את ה' אלהיך תירא.

ב והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד **צמאה נפשי לאלהים לאל חי**. וכשמחשב בדברים האלו עצמן, מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד **כי אראה שמייך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו**. ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את השם כמו שאמר חכמים בענין אהבה **שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם**.

2. רמב"ם הל' דעות פרק ג

א שמא יאמר אדם ... אפרוש ... ביותר ואתרחק לצד האחרון עד שלא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא ישא אשה ולא ישב בדירה נאה ולא ילבש מלבוש נאה אלא השק והצמר הקשה וכיוצא בהן כגון כמרי אדום -- גם זה דרך רעה היא ואסור לילך בה המהלך בדרך זו נקרא חוטא ...

לפיכך צוו חכמים שלא ימנע אדם עצמו אלא מדברים שמנעתו התורה בלבד ... כך אמרו חכמים **לא דיין מה שאסרה תורה, אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים!**

ב צריך האדם שיכוון לבו וכל מעשיו כולם לידע את השם ברוך הוא בלבד ויהיה שבתו וקומו ודבורו הכל לעומת זה הדבר. כיצד? ...

ג המנהיג עצמו על פי הרפואה ... ישים על לבן שיהא גופו שלם וחזק כדי שתהיה נפשו ישרה לדעת את ה' שאי אפשר שיבין וישתכל בחכמות והוא רעב וחולה או אחד מאיבריו כואב ...

נמצא המהלך בדרך זו כל ימיו עובד את ה' תמיד אפילו ... בשעה שהוא ישן - אם ישן לדעת כדי שתנוח דעתו עליו וינוח גופו כדי שלא יחלה ולא יוכל לעבוד את ה' והוא חולה נמצאת שינה שלו עבודה למקום ברוך הוא

ועל ענין זה צוו חכמים ואמרו **וכל מעשיך יהיו לשם שמים** והוא שאמר שלמה בחכמתו **בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך**.

3. רמב"ם הל' תלמוד תורה פרק ג

ד היה לפניו עשיית מצוה ותלמוד תורה: אם אפשר למצוה להיעשות על ידי אחרים, לא יפסיק תלמודו; ואם לאו, יעשה המצוה יחזור לתורתו.

4. עבודה זרה ג:

אמר רב יהודה אמר רב, שתים עשרה שעות הוי היום:

- שלש הראשונות הקב"ה יושב ועוסק בתורה
- שניות יושב ודן את כל העולם כולו כיון שרואה שנתחייב עולם כלייה עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים
- שלישיות יושב וזן את כל העולם כולו מקרני ראמים עד ביצי כנים
- רביעיות יושב ומשחק עם לויטן שנאמר (תהלים קד, כו) **לויטן זה יצרת לשחק בו**

אמר רב נחמן בר יצחק עם בריותיו משחק ועל בריותיו אינו משחק אלא אותו היום בלבד

5. רמב"ם הל' דעות פרק א

ה ... ומצווין אנו ללכת בדרכים האלו הבינונים והם הדרכים הטובים והישרים שנאמר **והלכת בדרכיו**.

ו כך למדו בפירוש מצוה זו מה הוא נקרא חנון אף אתה היה חנון מה הוא נקרא רחום אף אתה היה רחום מה הוא נקרא קדוש אף אתה היה קדוש ועל דרך זו קראו הנביאים לאל בכל אותן הכנויין אך אפים ורב חסד צדיק וישר תמים גבור וחזק וכיוצא בהן להודיע שהן דרכים טובים וישרים וחייב אדם להנהיג עצמו בהן ולהדמות אליו כפי כחו.